

Taktiska kunskapsområdet – TKO

Handlar om förutsättningen för oss att skapa tid att upptäcka hot och angrepp och på det sättet ge oss tillräckligt mycket kontroll i situationen för att kunna komma med en adekvat motåtgärd.

Hotbilsbedömning

- Skapa lägesbild och göra en kontinuerlig rimlighetsbedömning av den sannolika hotbilden i den aktuella situationen

Riskområde

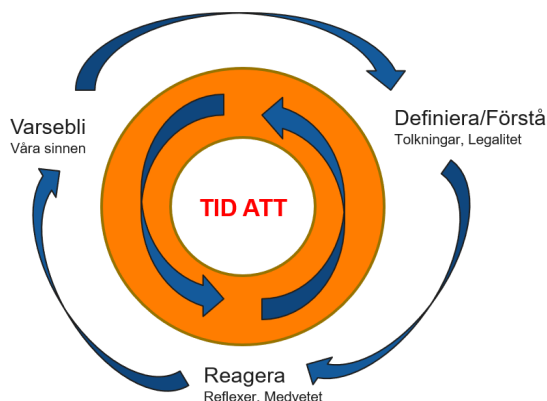
- Den punkt eller plats varifrån ett angrepp kan antas komma.
- Identifiera och prioritera riskområdena så tidigt som möjligt.

När jag gjort en risk och hotbilsbedömning så måste jag ställa mig frågan om jag har **kontroll**. **Kontrollbegreppet** handlar om förutsättningen för oss att **skapa tid att upptäcka hot och angrepp** och på det sättet ge oss tillräckligt mycket kontroll i situationen för att kunna komma med en adekvat motåtgärd. Om jag upplever kontroll i situationen så behöver jag inte förändra något just nu. Om kontrollen försvinner så

KONTROLLBEGREPPET

Mänskliga begränsningar - Min upplevda kontroll i situationen

behöver vi gå vidare till nästa steg isåfall, **tankeprocessen**.

Det hela handlar ju om mänskliga reaktionstider.

Vi måste hinna Upptäcka eller varsebli, det tar upp till ca 3 sek. Vissa människor ser ingenting dock. Men är man tränad i taktiskt uppträdande handlar det om upp till ca 3 sek.

Förstå eller definiera, ex vad har han i handen... Tar upp till ca 1,5 sekunder.

Reagera (hinna reagera. Inte agera för vi svarar på en händelse). Tar i normalfallet upp till 0,5 sekunder. Många, särskilt yngre, har kortare tider.

Så det är så enkelt att vi hela tiden är ca 5 sekunder efter och måste då ha ett fungerande taktiskt uppträdande för att förebygga att saker får/ kan hända. När man pratar om tider så är det lätt att hänvisa till tresekundersregeln från trafiken. Man pratar om tre sekunders avstånd. Men vi bryter ned den i att hinna upptäcka, förstå och reagera.

Tankeprocessen

När vi inte upplever kontroll, så behöver vi gå in i **tankeprocessen**. Vi behöver ställa oss frågan "hur skapar vi kontroll".

Handlar om det förhållande som råder mellan ordningsvakt och en person som är i färd med att angripa eller har bestämt sig för att angripa.

Förhållandet består i ett 3-4-förhållande, där ordningsvakten behöver utföra ett steg mer än angriparen.

Gärningsman / Angripare	Ordningsvakt
<ul style="list-style-type: none"> Lokalisera Förbereda sig	<ul style="list-style-type: none"> Lokalisera Förbereda sig

- Angripa

- Definiera hotet
- Agera

1. Var finns riskerna?

Titta på rätt saker för att öka chanserna att upptäcka hot och angrepp.

2. Kontrollerar jag dessa?

Måste förstå vad vi har för begränsningar. Tidsaspekten.

3. Om inte, hur gör jag då?

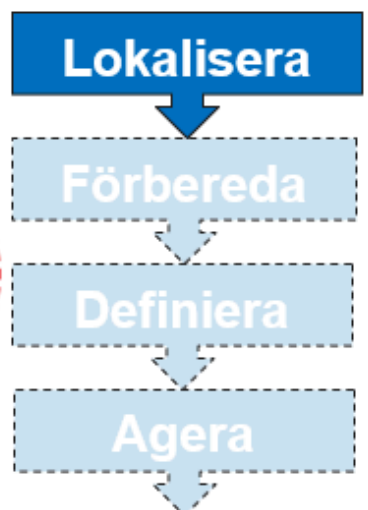
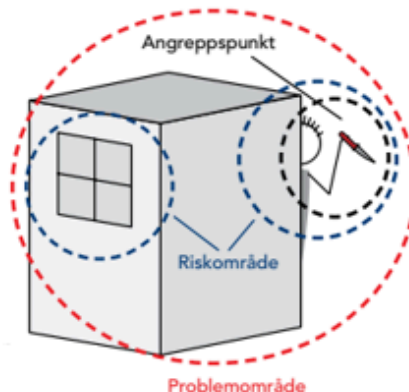
Kan du tankeprocessen förstår du hur du skall försvåra för gärningsmannen och underlätta för dig själv.

Du kan även göra rimliga prioriteringar.

Lokalisera

Du kan vinna tid i lokaliseringsprocessen genom att exempelvis:

- Ständig uppmärksamhet genom att skanna av **riskområdena**, ex händer, fötter, fickor, personer i omgivningen, hörn, trafik etc.
- Försvåra motparts lokalisering av dig genom att t ex be personen vända sig om, eller flytta dig/ vara i rörelse.

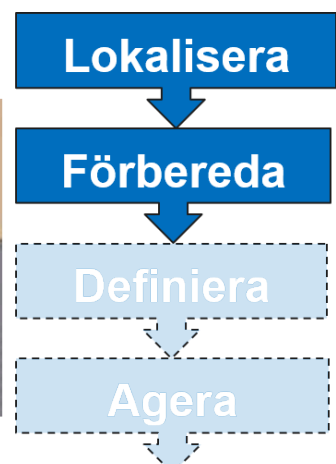
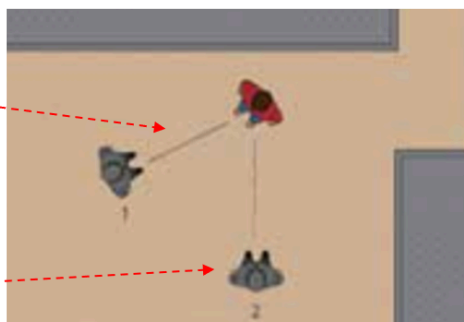

Du kan vinna tid i lokalisera och förbereda dig genom att exempelvis:

Säkerhetsavstånd

V-Formation

- Kollegan står i personens döda vinkel.
- Kollegan har omgivningskontroll.
- Kollegan ser den del av personen du inte ser.

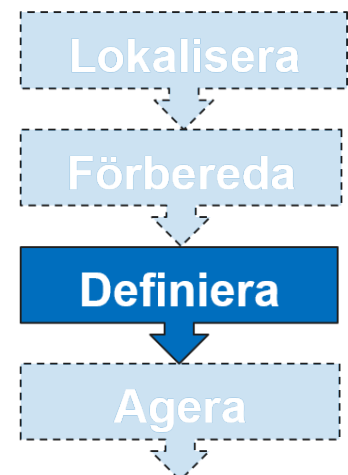
Saker att tänka på vid lokalisera och förbereda

- Att vi är flera kollegor kan få en potentiell bråkmakare att undvika konfrontation.
- Kommuniera med frågor för att avleda bråkmakaren. Detta gör att kollegan kan få utrymme.
- Ställ dig fördelaktigt i miljön, t ex ett objekt framför dig.
- Tänk på hur du placerar dina händer utan att det ser aggressivt ut men så att du höjer din förmåga. Fötternas placering, mental inställning. Optimera så mycket det går
- Vilket avstånd har vi. Tänk på våra mänskliga begränsningar.
- Hur står personen? Sinnesstämning? Händer etc.

Definiera

Du kan vinna tid när du definierat hotet genom att exempelvis:

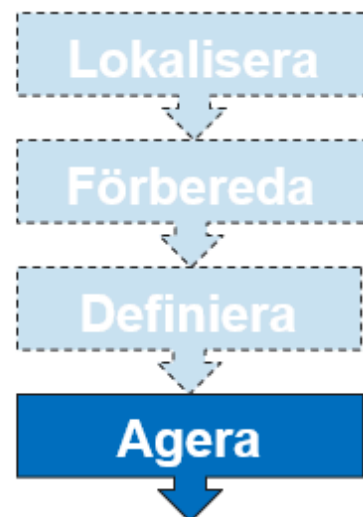
- Mentalt förberett dig på olika utfall av situationen, så du och kollegan inte hamnar i stresskonen.
- Kunna fakta ex. juridik utantill.
Dvs. inte behöva tänka på vad får jag göra nu. Utan ta beslut.

Agera adekvat

Din förmåga att **agera adekvat** när ett riskområde blivit akut farligt (*överhängande hot/ påbörjat angrepp*) beror på:

- Inövad förmåga & tidigare erfarenhet
- Fysisk & mental status, samt dagsform
- Aktuell faktisk tid till förfogande (*förberedelse utifrån tankeprocessen*) & stressresponsnivå
- Skyddsutrustning

MILJÖ	SITUATION	PERSON
Risk- och hotbilda- bedömning	Kontrollbegreppet	Tankeprocessen
Var finns riskerna?	Kontrollerar jag dem?	Om inte, hur skapar jag kontroll?
Realistisk hotbilda- bedömning	Tid att: <ul style="list-style-type: none"> - Reagera - Varsebli - Definiera	Gm: <ul style="list-style-type: none"> Lokalisera Förbereda Angripa ----- Ov: <ul style="list-style-type: none"> Lokalisera Förbereda Definiera Agera

Taktiska grundprinciper

Defensiv

Försök undvik direkt och fysisk konfrontation med en angripare.

Defensivt är inte synonymt med att vara passiv. Ger större möjlighet till kommunikation. Ledordet är flexibilitet vilket ger möjlighet till ett mer offensivt agerande om så krävs.

Reträttväg

Försök ha klart för dig var du kan ta vägen om ett angrepp kommer.

Det betyder inte nödvändigtvis att vägen bort måste vara bakåt eller till samma väg man kom in i miljön.

Det handlar om att ha en plan (innan) att

ta sig till en bättre plats i syfte att skapa ett bättre utgångsläge för ny åtgärd.

Hantera så få riskområden som möjligt

Sträva efter att hantera så få riskområden som möjligt i taget i syfte att öka möjligheten till minskad stress och öka varseblivningen.

Avsteg från någon eller samtliga av de taktiska grundprinciperna kan göras om det medför ökad kontroll i situationen eller att situationen i sig kräver ett högre risktagande. Avsteg från de taktiska grundprinciperna ska vara ett medvetet val utifrån aspekten att rädda liv eller annan allvarlig fara för hälsan. De taktiska grundprinciperna är inte absoluta. Det är lägesbilden som styr.

Utbildningsmaterial

 [6_Taktiska_Kunskapsområdet_Webb.pdf](#)